

Antiikin logistiikka

Asko Rätty

Valtiotieteiden maisteri

Helsinki

Ajanlaskumme alun Rooma oli miljoonakaupunki. Sen asukkaiden tärkein ruoka-aine oli vehnä. Pääosa vehnästä tuotiin Egyptistä yksinkertaisilla purjealuksilla, jotka olivat egyptiläisten, foinikialaisten ja kreikkalaisten laivanrakennusperinteen mukaisia.

Alusten kantavuus oli 70...400 tn, keskimäärin 250 tonnia.

Purjehduskausi kesti enimmillään 8 kuukautta vuodesta

Laiva teki sinä aikana tavallisesti kaksi matkaa.

Miehistö saattoi koostua vapaista miehistä tai orjista.

Vehnäpurjehdusten reitti kulki Aleksandriasta joko Afrikan rannikkoa seuraten Maltan ja Sisilian ohitse luoteeseen tai Kyproksen ja Kreetan kautta Sisilian ohitse. Länsirannikon satamista tärkeimmät olivat Ostia ja Puteoli. Isoimmat alukset purkivat lastinsa Puteolissa pienempiin aluksiin, jotka veivät sen Ostiaan. Pienemmät alukset purjehtivat suoraan Ostiaan. Ostiasta Rooman vilja kuljetettiin Tiberiä pitkin proomuilla, joita vetivät härät tai orjat. Roomassa vilja jaeltiin perheiden päämiehille.

Valtiovalta vastasi noin viidenneksestä vehnäntuonnista, joten se oli pääosin yksityisten hallussa. Taloudelliset ja merenkululliset riskit olivat huomattavat, niin myös voitot.

Roomalaiset kävivät kauppaa meriteitse kautta Välimeren ja sen ulkopuolelle, mm. Intiaan ja Brittein saarille. Merenkulun turvaamiseksi roomalaiset rakensivat Välimerelle laajan satamaverkoston ja useita majakoita

Veden saanti ja jätehuolto olivat osa kaupunkilogistiikkaa